

Секція:

ГУМАНІТАРНІ НАУКИ

УДК 316.330

Волощук О. - ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя.

СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА ПОВЕДІНКИ ЛЮДИНИ В ДОМАШНЬОМУ ГОСПОДАРСТВІ.

Науковий керівник: ст. викладач Сівчук П.І.

Проблема зайнятості надзвичайно актуальна в умовах складної економічної ситуації в Україні. На фоні сучасних економічних негараздів виділяється така важлива проблема як зростання безробіття і тісно пов'язаних з нею проблем міграції трудових ресурсів і загострення соціальних протистоянь. Важливу роль у вирішенні проблем безробіття і зайнятості в Україні може відіграти домашнє господарство.

Людина може включатися в сферу зайнятості, зовсім не з'являючись на ринку праці. Мова йде про тих, хто займається домашнім господарством. Домашнє господарство це також сфера зайнятості, в якій члени сім'ї і родичі забезпечують своєю працею особисті в формі натуральних продуктів і послуг. До видів домашньої праці можна віднести весь спектр завдань по забезпеченню життєдіяльності, виготовленні товарів, речей і предметів, що використовуються в домашньому господарстві: бартерний обмін, прибирання, приготування їжі, прання білизни, догляду за дітьми і непрацездатними членами родини.

Довгий час сфера домашнього господарства вважалася периферією. Домашнє господарство з його відносно низькою технічною оснащеністю і нерозвинутим поділом праці вважалася сферою діяльності докапіталістичного способу виробництва. В сучасному його функції розглядаються як другорядні або повністю пов'язуються із забезпеченням особистого споживання.

Але при детальному аналізі в домашньому господарстві можна знайти всі основні ознаки виробничого процесу. Тут є свої робітники, що працюють з певною продуктивністю, є свої засоби виробництва та інвестиції, розгортаються свої процеси механізації та приватизації.

Однак є і проблеми: людина в домашньому господарстві може бути занята повний робочий день і повний тиждень, але чи можна вважати таку діяльність працею? Як кваліфікувати домашній догляд за дітьми- як затрати трудових зусиль, відпочинок чи не трудова діяльність?. В якій мірі жінка, яка все життя займалася вихованням дітей може претендувати на "трудоу" пенсію. Як взагалі відділити домашню працю від вільного часу, а домашнє виробництво від звичайного споживання. Адже багато видів занять (наприклад, праця в саду, рибальство) можуть розглядатися і як відпочинок і як праця, в залежності від нахилів людини.

В сучасних економічних теоріях домашня праця розглядається як опосередкована ланка між сферою ринку і сферою споживання. Такі підходи в значній мірі недооцінюють як економічну так і соціальну значимість домашнього господарства у вирішенні багатьох проблем економічного розвитку держави, таких як зайнятість, безробіття, трудова міграція, низький рівень життя і т.д.

Варто константувати, що домашнє господарство і сьогодні ще обділено увагою як економічної так і соціологічної теорії. Визначення неоплачуваної домашньої зайнятості різновидом праці, а домашнє господарство-формою виробництва могло б значно підвищити їх статус у вирішенні багатьох проблем.